

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/129/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114205853
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8114205853.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Anny Ilčinovej a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. v právnej veci žalobcov: 1. T. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., A. XX, 2. B. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., A. XX, 3. T. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., A. XX, 4. M. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., A. XX, 5. A. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., A. XX, 6. A. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., A. XX, všetci zastúpení JUDr. Dušanom Remetom, advokátom v Prešove, Masarykova 2, proti žalovaným: 1. M. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., A. XX, t.č. vo výkone trestu v UVV O., zastúpený: JUDr. Ladislavom Pribulom, advokátom so sídlom v Prešove, Levočská 77 a 2. C. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., Z. XX, zastúpená: JUDr. Radimom Komkom, advokátom so sídlom v Prešove, Hlavná 27, za účasti vedľajšieho účastníka: KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, Bratislava, IČO: 31595545, zastúpená JUDr. Félixom Neupaerom, advokátom, Advokátska kancelária FELIX NEUPAUER & PARTNERS, so sídlom Dvořákovo nábřeží 8/A, 811 02 Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy a prísl., o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 18. 02. 2015, č. k. 11C/80/2014-104 takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá.

odôvodnenie:

Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým rozsudkom zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni v 1. rade 10 000 Eur, žalobcom v 2. - 6. rade každému z nich po 3 000 Eur v lehote 60 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a vyslovil, že o trovách konania bude rozhodnuté osobitným uznesením v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

Rozhodnutie odôvodnil zistením, cit.: „Dňa 21. 11. 2012 žalovaný v 1. rade riadil osobné motorové vozidlo od tunela K. smerom na O., mal v krvi 2,38 o/oo alkoholu, išiel vyššou než dovolenou rýchlosťou, nezvládol riadenie a v bočnom šmyku narazil do svahu. Vo vozidle mal štyroch spolujazdcov, ktorí utrpeli viaceré zranenia, vrátane B. Y., ktorý neskôr svojim zraneniam podľahol. Za uvedený skutok bol žalovaný uznaný vinným z prečinu usmrtenia ublíženia na zdraví a ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, za čo mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 40 mesiacov. Pred nehodou žalovaný spolu s poškodenými pracoval brigádnicke na stavbe v L., niekedy v poludňajších hodinách v reštaurácií požil alkoholické nápoje. Žalovaný jednoznačne uznal svoju zodpovednosť za nehodu a smrť B. Y., na pojednávaní sa žalobcom, teda príbuzným nebohého ospravedlnil. Poukázal, že sa ťažko vyrovnáva s tým, čo urobil, a preto musel byť liečený na psychiatrii. Pracoval ako murár je bezmajetný, manželka je zamestnaná ako obsluha v občerstvení a obaja majú jedného syna, ktorý navštevuje strednú školu. Žalovaná v 2. rade je zapísaná ako vlastníčka motorového vozidla na dopravnom inšpektoráte a uhrádza poisťné. Auto neužíva, hoci má vodičské oprávnenie, požičiava ho synovi, ktorý ho potrebuje pre prácu. Žalobcovia veľmi emotívne vypovedali o svojom vzťahu k nebohému B. Y. o svojich pocitoch po jeho

smrti. Žalobkyňa v 1.rade denne (okrem zimného obdobia) chodí k hrobu syna, každý deň na neho myslí, stále všetko prežíva a nemôže sa zmieriť s jeho stratou. Vypovedala o tom, že nebohý syn jej doma pomáhal, ale zároveň uznala, že s ním boli aj problémy, kvôli dochádzke nedokončil strednú školu, štyri roky bol nezamestnaný a pracoval len brigádnicke. Vtedy jej prispieval aj na domácnosť, inak ho živila ona. Mal však v pláne ukončiť školu, oženiť sa, žalobkyňa v 1.rade priznala aj to, že kvôli alkoholu mu musela dohovárať. Žalobca v 2.rade je invalidný dôchodca, ktorý potvrdil, že sám má problémy s alkoholom. Aj on vypovedal o dobrom vzťahu k nebohému synovi, o jeho pomoci pri domácich prácach a o tom ako mu chýba. Niekedy dokonca pomýšľa na samovraždu. Zároveň potvrdil, že cez víkendy, keď syn bol v spoločnosti, prichádzal domov nad ráno pod vplyvom alkoholu a v jednom prípade mu zavolať mestský policajt, aby si pre syna prišiel. Vtedy musel naňho kričať a vyhrážal sa mu, že keď bude takto pokračovať, musí sa odsťahovať. Žalobkyňa v 3.rade zdôraznila, že nebohý brat jej synovi nahrádzal otca, staral sa o neho a vďaka nemu mohla nastúpiť do zamestnania. Všetci ďalší žalobcovia vypovedali o tom ako sa im zmenil život po smrti brata, s ktorým mali pekný vzťah, žalobca v 5.rade podľa vlastného vyjadrenia sa duševne zmenil, je prchkejší ako predtým, žalobkyňa v 6.rade po tragédii dokázala nastúpiť do školy až v januári. Svedkyňa M. L. - matka žalobkyne v 1.rade - vypovedala najmä o tom, ako jej vnuk B. mal rád svoju matku, po jeho smrti každý deň doma žalobcovia plačú a denne chodia na cintorín. Podobne vypovedala aj svedkyňa B. K. - sestra žalobkyne v 1.rade, ktorá hovorila o vzájomne veľmi dobrých vzťahoch v rodine jej sestry. Potvrdila, že synovcovi požičala peniaze asi 3 mesiace pred jeho smrťou, pretože si chcel dokončiť štúdium. Svedkyňa L. T. bola priateľkou nebohého, asi polroka pred jeho smrťou si však našla inú známosť, uviedla, že nebohý B. niekedy s alkoholom prehnal, čo mu rodičia aj vytýkali. Svedkyňa J. Z., manželka žalovaného v 1.rade, vypovedala o tom, že osobne sa išla žalobcom ospravedlniť, doma bol len brat nebohého. Neskôr sa dozvedela o verbálnych vyhrážkach voči jej rodine, a preto na to upozornila aj vyšetrovateľa. Uviedla, že jej rodina uvedenou tragédiou trpí a manžel sa liečil ambulantne na psychiatrii. Svedkyňa poukázala na to, že postupne sama spláca škodu, ktorú v rámci regresu si uplatnila zdravotná poisťovňa a komunálna poisťovňa v sume 10 000 Eur. Túto úhrada po 150 Eur mesačne, hoci zarába len 390 Eur netto. Svedkyňa zároveň dodala, že viackrát videla nebohého so svojim otcom pod vplyvom alkoholu ako si nadávali. Svedkyňa P. K., švagriná žalovaného v 1.rade, poznala nebohého B. Y., pretože bol spolužiakom jej dcéry a bývali v jednej lokalite. Viackrát ho videla pod vplyvom alkoholu, v spoločnosti ktorá sa nesprávala slušne. Niekoľkokrát ho videla aj so svojim otcom ako sa hádali, nadávali si a raz sa dokonca aj bili. Po smrti menovaného osobne počula jeho otca, ktorý opitý sa vyhrážal, že jej švagra zabije. Svedok P. C., synovec žalovaného v 1.rade, uviedol, že nebohého B. Y. pozná dobre. Potvrdil jeho problémy s alkoholom, podobne aj u jeho otca. Osobne niekoľkokrát nebohého odviezol domov, pretože pre opilosť nevládal chodiť. Svedok počul aj o tom, že nebohý bral omamné látky. Svedok M. V. v čase nehody sedel vo vozidle vzadu vedľa B. Y. a potvrdil, že hoci vo vozidle boli bezpečnostné pásy nepoužili ich. Uviedol, že žalovaný jazdil veľmi nebezpečne, prebiehal vozidlá cez plnú čiaru, išiel rýchlosťou až 200 km/hod. a svedok ho niekoľkokrát, ale bezúspešne vyzval na zastavenie a hrozil, že zavolá políciu. Svedok uviedol aj to, že na žalovanom bolo pred jazdou badať, že je pod vplyvom alkoholu. Sám svedok, hoci mal zadržaný vodičský preukaz sa ponúkol, že bude on riadiť vozidlo, čo však žalovaný odmietol.

S poukazom na ust. § § 11, § 13 ods. 1, 2, 3, § 427 ods. 1, 2, § 441 Občianskeho zákonníka súd vychádzal zo skutočností, že žalovaný v 1.rade zavinil pri dopravnej nehode smrť syna žalobcov v 1.a 2.rade a brata žalobcov v 3. - 6.rade. Tým neoprávnene zasiahol do ich súkromia, chráneného ust. § 11 Občianskeho zákonníka. Základ nároku voči žalovanému v 1.rade, ktorého zodpovednosť za smrť B. Y. bola ustálená právoplatným rozsudkom v trestnom konaní, bol nepochybne daný. Vo vzťahu k žalovanej v 2.rade možno túto zodpovednosť vyvodiť z ust. § 427 Občianskeho zákonníka s použitím ust. § 853 Občianskeho zákonníka. Je pritom nepochybné, že žalovaná v 2.rade ako vlastníčka a prevádzkovateľka motorového vozidla, ktorým bola spôsobená nehoda, tejto zodpovednosti sa nevyvinila, ani s poukazom na ust. § 428, prípadne § 430 Občianskeho zákonníka, keďže motorové vozidlo sama požičala žalovanému v 1.rade. Súd mal teda za to, že v danom prípade je daná za vznik nemajetkovej ujmy zodpovednosť oboch žalovaných. V konkrétnom prípade určitá satisfakcia bola daná aj právoplatnosťou trestného rozsudku, ktorým bol žalovaný v 1.rade uznaný vinným, dôležitá je aj skutočnosť, že nejednalo sa o úmyselný, ale nedbanlivostný trestný čin, ktorého spáchania žalovaný v 1.rade ľutuje a ťažko sa vyrovnáva s jeho dôsledkom. Súd mal za preukázané, že žalobcovia tvoria súdržnú rodinu, nepochybne mali silný citový vzťah k nebohému B. Y.. Zároveň však súd mal za preukázané, že s nebohým boli problémy súvisiace so spôsobom jeho života. Tvrdenie žalobcov o záujme nebohého ukončiť štúdium, nevyznieva hodnoverne v porovnaní s jeho činmi, pokiaľ si na tento účel požičal od svojej tety niekedy v septembri 2012 sumu 800 Eur, ale nástup do školy nezrealizoval. Zohľadnené boli aj okolnosti nehody

- arogantná jazda žalovaného napriek výzve na zastavenie vozidla svedkom V., ale aj nepripútanie sa poškodeného bezpečnostným pásom a skutočnosť, že poškodený B. Y. si do vozidla sadol napriek tomu, že na vodičovi bolo vidieť, že je pod vplyvom alkoholu. Určitým vodítom pre stanovenie výšky finančného odškodnenia môže byť limit odškodňovania obetí úmyselných trestných činov podľa § 6 zákona č. 215/2005 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi. V súčasnosti tento limit predstavuje 17 600 Eur (352 Eur x 50). Pokiaľ pri smrti zavinenej úmyselným trestným činom možno priznať náhradu maximálne 17 600 Eur, potom v prípade nedbanlivostného zavinenia by táto náhrada mala byť nižšia. Ďalším podporným argumentom pri ustálení výšky priznanej náhrady môže byť aj rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva v prípade *Kontrová c/a Slovenská republika*, ktorým bola sťažovateľke priznaná nemajetková ujma 25 000 Eur za to, že nekonaním štátnych orgánov bolo zasiahnuté do jej osobnostných práv usmrtením jej oboch mal. detí, pričom v danom prípade došlo k absolútnemu rozvráteniu rodinného života poškodenej, keďže boli usmrtené obe jej dcéry a sťažovateľka žiadne iné deti nemá. Podľa názoru súdu najväčšiu citovú ujmu v dôsledku smrti nebohého utrpela jeho matka, teda žalobkyňa v 1.rade, o čom vypovedali aj jej príbuzní. Súd považoval za primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10 000 Eur v jej prípade. Pokiaľ ide o žalobcu v 2.rade z dokazovania vyplynulo, že jeho vzájomný vzťah s nebohým nebol ideálny, čo bolo ovplyvňované požívaním alkoholických nápojov. Súd mu preto priznal relutárnu náhradu vo výške 3 000 Eur. U ostatných žalobcov boli prihliadnuté na to, že vzájomne si pomáhajú, sú štyria, a preto do určitej miery sa môžu skôr vyrovnáť so stratou ich brata. Pre každého z nich súd považoval za primerané finančné zadosťučinenie po 3 000 Eur.

O trovách konania súd rozhodne až po právoplatnom rozhodnutí o ustálení výšky priznanej ujmy, z ktorej prizná náhradu podľa § 142 ods. 3 a § 151 ods. 3 O. s. p..“

Proti tomuto rozsudku, proti výroku, ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobcovia. Uviedli, že súd prvého stupňa z vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, a preto aj prisúdená náhrada nenapĺňa účel, na ktorý slúži (zmiernenie ujmy pozostalých) a pre ktorú bola zákonodarcom zakotvená do príslušnej právnej úpravy. Prílohou k tomuto odvolaniu je aj vyjadrenie samotných žalobcov k napadnutému rozhodnutiu súdu prvého stupňa. B. Y. zomrel po týždni trápenia a bolesti v nemocnici, keď bol chvíľami pri vedomí, ale do konca života by ostal ochrnutý a nevládný. Bol v mladom veku 21 rokov, na prahu dospelosti a mal pred sebou celý život. Pár týždňov pred smrťou sa rozišiel s priateľkou, čo zle znášal, preto mu bola rodina, najmä matka veľkou oporou v tomto ťažkom životnom období. B. mal rád hudbu, pozeranie TV a filmov, plánoval sa oženiť, mať deti, teda založiť si rodinu a dať svojim rodičom vnukov. V blízkom čase mienil dokončiť školu a získať aj vysokoškolské vzdelanie za účelom vytvorenia možností získania výhodnejšieho a dobre plateného zamestnania. Bol veľmi zručný a šikovný, rýchlo sa učil nové veci a práce. Intenzívne si hľadal prácu na stály pracovný pomer, alebo ako živnostník, pretože chcel rodičom a súrodencom materiálne pomôcť. Jeho život bol ukončený absolútne nezodpovedným konaním žalovaného v 1.rade. Žalobcovia popierajú záver súdu, žeby mali dosiahnuť satisfakciu odsúdením žalovaného v 1.rade a absolútne nesúhlasia s konštatovaním, že žalovaný trestný čin ľutuje a ťažko sa vyrovnáva s jeho dôsledkom. Žalovaný nebol ani raz v nemocnici za nebohým, hoci tento ešte týždeň po nehode žil a žalobcom sa prvýkrát ospravedlnil až na pojednávaní 18. 06. 2014, teda viac ako jeden a pol roka po úmrtí. Neobstojí účelové tvrdenie žalovaného, že nemal možnosť sa žalobcom ospravedlniť, keďže ospravedlnenie mohol urobiť počas hlavného pojednávania v trestnom konaní alebo kedykoľvek písomnou formou. Jeho ospravedlnenie na súdnom pojednávaní možno vyhodnotiť len ako tendenčný úkon. Pokiaľ ide o okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práv žalobcov, žalobcovia predovšetkým poukazujú na spôsob jazdy motorovým vozidlom žalovaným. Išlo o jeho vrcholne nezodpovedný prístup ako vodiča vozidla vediac, že bude šoférovať a bezdôvodne sa spoliehajú na vodičské oprávnenie iných osôb, požil pred jazdou alkohol, a to v značnom rozsahu. Žalovaný nielenže viedol vozidlo pod vplyvom alkoholu s nepochybne obmedzenými schopnosťami, a napriek opakovaným žiadostiam nezastavil, naopak išiel nedovolenou rýchlosťou (až 200 km/hod), dokonca po upozornení ešte zrýchlil, šoféroval riskantne a nebezpečne (jazdil veľmi blízko za vozidlami, obiehal cez plnú čiaru) a na diaľnici sa už hral na pretekára. V dôsledku uvedených okolností nezvládol riadenie, dostal šmyk a narazil do brehu mimo cesty, čo viedlo k závažným zraneniam celej posádky. Súd pri okolnostiach nehody hodnotil (zrejme na neprospech žalobcov) aj nepripútanie sa bezpečnostnými pásmi. Aj keď B. Y. nebol podľa svedka pripútaný, nebolo dokazovaním preukázané bez pochybností, že to tak bolo a že o bezpečnostnom páse na zadnom sedadle nebohý B. Y. vedel, najmä ak sedel v strede, kde v niektorých starších vozidlách takýto pás vôbec nie je umiestnený. Je základnou povinnosťou vodiča vyzvať spolucestujúcich, aby sa

pripútali bezpečnostnými pásmi a žalovaný nespĺnil ani túto povinnosť, preto nemožno neprípútanie sa cestujúcich na zadných sedadlách počítať len na ich neprospech bez zohľadnenia spoluzavinenia vodiča. Rovnako nasadenie do vozidla s opitým žalovaným, ktorého takto vnímal svedok V., nie je dôkazom toho, že aj nebohý vedel o tejto skutočnosti, resp., že sa mu žalovaný pred začatím jazdy tiež mohol javiť pod vplyvom alkoholu. Súd pri určení výšky náhrady ako vodítko použil zákon č. 215/2005 Z. z. (správne zákon č. 215/2006 Z. z.) o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi. Žalobcovia považujú takýto postup za nenáležitý a bez opory v zákone. Tento osobitný zákon upravuje jednorazové finančné odškodnenie osôb, ktorým bola v dôsledku úmyselných násilných trestných činov spôsobená ujma na zdraví. Týmto osobitným právnym predpisom sa teda neodškodňuje nemajetková ujma, preto je jeho zohľadňovanie irelevantné. Ďalším podporným argumentom pri ustálení výšky škody bol pre konajúci súd rozsudok ESLP vo veci *Kontrová c/a Slovenská republika*, čo tiež neobstojí. Prípád žalobcov je jedinečný, individuálny a s rozdielnymi okolnosťami, preto ho nemožno porovnávať s inými prípadmi. Existuje množstvo iných súdnych konaní s podobnými okolnosťami (smrť blízkeho pri tragickej dopravnej nehode), kde súdy priznávajú vyššie sumy ako súd prvého stupňa v tomto konaní. Preto ak by sa mali porovnávať iné prípady, mal súd vychádzať z tých, kde boli prisúdené oveľa vyššie nároky. Navrhli, aby odvolací súd v napadnutej časti rozsudok zmenil a zaviazal žalovaných zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade po 30 000 Eur a žalobcom v 3. - 6. rade po 20 000 Eur.

Žalovaný v 1. rade k podanému odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť a zaviazat žalobcov uhradiť trovy odvolacieho konania. Uviedol, že nebohý B. Y. nebol v stave získať vyššie, resp. vysokoškolské vzdelanie. Mal zlé študijné výsledky, dvakrát si na tento účel požičal finančné prostriedky a ani raz štúdium nedokončil. Nikdy nebol živnostníkom. Žalovaný nemohol ísť za nebohom do nemocnice, nakoľko bol tiež hospitalizovaný s ťažkými zraneniami, dňa 27. 11. 2012 sa podrobil operáciám a z nemocnice bol prepustený so 6 diagnózami. Zlomeným krčným stavcom, fixátorom hrudníka a krku, skrutkami v hlave, ktoré ho 8 týždňov obmedzovali v pohybe. Žalovaný nesúhlasí, aby sa rodine nebohého neospravedlnil, resp. že sa ospravedlnil až v priebehu občianskeho súdneho konania. Urobil tak už v priebehu trestného konania pri rozhodovaní o dohode o vine a treste. Po skončení trestného konania žalobkyňa v 1. rade slovne útočila na manželku žalovaného v 1. rade, ktorá čakala na chodbe, na základe čoho musel zasiahnuť aj člen stráže a odviešť ju mimo jej dosahu. V priebehu občianskeho súdneho konania vyhrážky voči rodine žalovaného v 1. rade pokračovali aj naďalej, najmä zo strany žalobcu v 2. rade. Čo sa týka upozornenia na použitie bezpečnostného pásu, účastník nehody, p. E. vo svojej výpovedi uviedol, že boli upozornení na použité bezpečnostného pásu, avšak nebohý B. Y. toto neuposlúchol, pretože bol unavený. Bezpečnostný pás na zadnom sedadle bol viditeľný, čo potvrdil aj súdny znalec. Konflikty medzi nebohom a jeho otcom boli všeobecne známe. Vedela o nich nielen svedkyňa K., avšak žalovaný v 1. rade nepovažoval za potrebné navrhovať predvolanie všetkých susedov žalobcov. Na záver uviedol, že sa rozhodol akceptovať rozsudok súdu prvého stupňa a nepodávať proti nemu odvolanie, čo však neznamená, že sa s ním stotožňuje. Úhrada sumy 25 000 Eur predstavuje pre neho pri jeho možnostiach, príjmu, neúmernú záťaž, ktorá sa reálne nedá zvládnuť, pričom dlhuje navyše ďalších cca 10 000 Eur z titulu náhrady škody. Čo je však pre neho ešte horšie, je skutočnosť, že núdzu z toho vyplývajúcu pociťuje a bude pociťovať ešte veľmi dlhé obdobie celá jeho rodina. Za týchto okolností je povinnosť uložená mu súdom likvidačná.

Žalovaná v 2. rade a vedľajší účastník na strane žalovaných sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadrili.

Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), pretože sa rozhodol vo veci samej rozhodnúť bez zopakovania či dopĺňovania dokazovania v zmysle zásad upravených v ust. § 213 ods. 3 - 5 O. s. p., urobil tak bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.). Nakoľko rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, bol termín verejného vyhlásenia rozsudku uverejnený na úradnej tabuli súdu v zákonom stanovenej lehote (§ 156 ods. 1, 3 O. s. p.). Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok aj s konaním, ktoré mu predchádzalo, pričom bol viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený tento rozsudok preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimkou by mohli byť len vady konania, pokiaľ by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Po takomto preskúmaní rozsudku v jeho napadnutej časti, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalobcov nie je opodstatnené.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bol návrh žalobcov v prevyšujúcej časti zamietnutý.

Žalobcovia odvolanie odôvodňujú tým, že súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d) O. s. p.). Odvolací dôvod v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. d) O. s. p. je daný, ak výsledok hodnotenia dôkazov súdom prvého stupňa nezodpovedá postupu vyplývajúceho z ust. § 132 O. s. p., pretože súd zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo súd nezohľadnil rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vyšli počas konania najavo, alebo v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov alebo vyšli najavo inak, z hľadiska ich závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti a vierohodnosti je logický rozpor, alebo ktoré odporujú ust. § 122 - § 135 O. s. p..

Odvolací súd po preskúmaní rozsudku v jeho napadnutej časti, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa zistil správne skutkový stav, v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnym závermi súdu prvého stupňa obsiahnutými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia a v podrobnostiach na ne odkazuje (§ 219 ods. 2 O. s. p.). Len pre zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd dodáva:

Žalobcovia sa v predmetnom konaní žalobou domáhajú náhrady škody a ochrany osobnosti, pričom uplatnené nároky odôvodnili tragickou udalosťou - úmrtím syna žalobcov v 1. a 2. rade a brata žalobcov v 3. - 6. rade v dôsledku dopravnej nehody, ku ktorej došlo dňa 21. 11. 2012. Túto dopravnú nehodu zavinil žalovaný v 1. rade, ktorý bol vodičom vozidla a bol aj rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 5T/42/2013 uznaný vinným z prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 4 Trestného zákona. Žalovaná v 2. rade ako vlastníčka a prevádzkovateľka motorového vozidla, ktorým bola spôsobená nehoda sa z tejto zodpovednosti nevyvinila, keďže v konaní bolo preukázané, že motorové vozidlo požičala žalovanému v 1. rade a jej zodpovednosť možno vyvodiť v zmysle ust. § 427 Občianskeho zákonníka s použitím ust. § 853 Občianskeho zákonníka.

Z vykonaného dokazovania súdom prvého stupňa bolo nepochybne preukázané, že žalobcovia v 1. a 2. rade, ale aj žalobcovia v 3. - 6. rade majú k nebohému B. Y. silný citový vzťah, tiež bol preukázaný aj vplyv tragickej udalosti na ich životy. Bolo preukázané, že žalobkyňa v 1. rade najťažšie prežila smrť syna (často ho oplakáva a pravidelne chodí na cintorín).

Súd prvého stupňa správne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalovaný v 1. rade zavinil pri dopravnej nehode smrť syna žalobcov v 1. a 2. rade a brata žalobcov v 3. - 6. rade a tým neoprávnene zasiahol do ich súkromia chráneného ust. § 11 Občianskeho zákonníka. K tomu odvolací súd dodáva, že súkromný život je široký pojem, ktorý nemožno definovať vyčerpávajúcim spôsobom. Spôsobenie úmrtia člena rodiny je neoprávneným zásahom do súkromia členov rodiny a primeraným zadosťučinením je v tomto prípade aj náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení celkovej výšky priznaného plnenia je nepochybné, že žiadne finančné plnenie nedokáže zmierniť trápenie a žiaľ osôb dotknutých smrťou im blízkeho človeka. Platná právna úprava neustanovuje rozsah (výšku) peňažného zadosťučinenia. Súdy preto musia v každom jednotlivom prípade vychádzať z dostatočne zisteného skutkového stavu a v tomto rámci sa opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiska vzťahujúce sa k zistenej miere zásahu do osobnostných práv postihnutej osoby. Len tak možno docieľiť satisfakčnú funkciu priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorou sa sleduje primerané a zodpovedajúce vyváženie a zmiernenie vzniknutej nemajetkovej ujmy osobnosti postihnutej fyzickej osoby. Pre určenie výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch zákon ustanovuje dve základné kritériá, a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, pri ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby.

Náhrada ujmy je ako terminus technicus v súkromnom práve určitá anomália. Princiálne ide o škodu, a to buď majetkovú alebo nemajetkovú.

Škoda zahŕňa nielen zníženie majetku a ušlý zisk, ale aj nemajetkovú škodu (nemajetkovú ujmu). Nemali by byť pochybnosti, že strata života najbližšieho príbuzného je spojená s negatívnym dopadom v emočnej, citovej, teda nemajetkovej sfére príbuzných a na ich psychické zdravie. Plne je preto opodstatnený záver, že v takýchto situáciách vzniká ujma (škoda) aj v psychickej rovine dotknutých osôb.

Odvolačný súd rovnako ako súd prvého stupňa nemal pochybnosti o utrpení žalobcov v súvislosti so stratou života ich syna a brata, nemal žiadne pochybnosti o existencii ujmy na zdraví, ktorú treba považovať za nemateriálnu škodu na zdraví.

Škodou (ujmou) sa podľa európskeho práva rozumie aj nemateriálna škoda. Dôležitý je eurokonformný výklad zákona, aby nebol popretý zmysel a účinok smernice o poistení. Iný výklad je podľa názoru odvolacieho súdu treba hodnotiť ako nadmerne formalistický, dôsledkom ktorého sa neprípustne zasahuje do systematiky inštitútu škody obsiahnutej v Občianskom zákonníku a v osobitných predpisoch.

K primeranosti priznanej výšky peňažnej náhrady súdom prvého stupňa odvolací súd uvádza, že uplatnená výška náhrady škody (ujmy) nemôže ani zďaleka pokrývať skutočnú ujmu, ktorá vznikla žalobcom stratou ich syna a súrodenca. Výhrada v súvislosti s vedomosťou o požití alkoholu žalovaným v 1. rade pred jazdou a arogantná jazda žalovaného k výzve na zastavenie vozidla svedkom V. je zohľadnená v rozhodnutí súdu prvého stupňa.

Je ďalej potrebné zdôrazniť, že výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je súdom určovaná voľnou úvahou, vždy však s prihliadnutím na zákonné kritériá závažnosti vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti došlo. Určenie konkrétnej výšky náhrady potom musí zohľadňovať všetky okolnosti konkrétneho prípadu a musí byť v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy sa posudzuje najmä s obsahom na jej intenzitu, rozsah a trvanie. V tejto súvislosti je nutné zdôrazniť, že skúmané zásahy vyvolávajú spravidla ujmu dlhotrvajúcu, rozsiahlu a v zásade ničím nereparovateľnú.

K odvolacím námietkam žalobcov je ďalej potrebné dodať, že smrť syna a brata žalobcov bola nepochybne nečakaná, tragická, žalobcami nezavinená udalosť, ktorá do ich života zasiahla a nenávratne pretrhla doterajšie väzby, čím žalobcovia stratili možnosť realizovať a ďalej rozvíjať svoj rodinný život vo vzťahu k nebohému. Žalobcovia v tejto súvislosti podrobne popísali charakter vzťahov existujúcich medzi nimi a pozostalým. Z výsledkov vykonaného dokazovania bolo preukázané, že najväčšiu citovú ujmu v dôsledku smrti syna utrpela jeho matka, o čom vypovedali aj jej príbuzní. Z výsledkov vykonaného dokazovania však bolo zároveň preukázané, že nebohý syn spôsobil matke aj problémy, a to so spôsobom svojho života, ktorým žil. Neukončil strednú školu, nebol riadne zamestnaný (pracoval len príležitostne - brigádnicky) a hlavne požíval alkoholické nápoje, ktorú skutočnosť potvrdili nielen svedkovia (L. T., J. Z., P. K., P. C.), ale i žalobcovia v 1. a 2. rade, preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak za primerané finančné zadostučinenie v prípade žalobkyne v 1. rade považoval sumu 10 000 Eur.

Pokiaľ ide o žalobcu v 2. rade, z výsledkov vykonaného dokazovania vyplynulo, že jeho vzájomný vzťah s nebohým synom nebol ideálny. Uvedené bolo ovplyvnené hlavne požívaním alkoholických nápojov tak zo strany otca, ako aj syna. Preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak žalobcovi v 2. rade priznal relutárnu náhradu vo výške 3 000 Eur.

Pokiaľ ide o žalobcov v 3. - 6. rade v konaní bolo prihliadnuté, že ako súrodenci si všetci vzájomne pomáhajú, sú štyria, a preto do určitej miery sa môžu skôr vyrovnáť so stratou svojho brata. Preto správne postupoval súd prvého stupňa pokiaľ každému z nich za primerané finančné zadostučinenie považoval sumu po 3 000 Eur.

Za takejto situácie odvolací súd rozsudok vo výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá ako vecne správny postupom podľa ust. § 219 O. s. p. potvrdil.

Odvolačný súd mal na zreteli aj to, že súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí využil možnosť, že o trovách konania bude rozhodnuté samostatným uznesením. Za takéhoto stavu nebolo potrebné, aby odvolací súd rozhodoval o trovách konania odvolacieho konania. Súd prvého stupňa, ktorý bude

rozhodovať o trovách konania samostatným rozhodnutím, rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 224 ods. 4, § 151 ods. 3 O. s .p.).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.